Nr. 72. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutórele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 25|13 Septembre 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

In locu de articulu incepetoriu.

Cu lovitur'a unui reascriptu ministeriulu, care dechiará decisiunile dietei d.n Sibiiu din an. 1863—4 fara valóre, noi romanii transilvani ne aflamu ignorati cu totulu din fundu pana in culme, cá atari, in actiunea constitutiunale. Cá natione nu mai suntemu chiamati a participa la constitutiunea tierii; suntemu dati afara din edificiulu constitutiunalu prin legile din 1848, cari «schidu orce alta nationalitate afara de cea maghiara pe teritoriulu corónei St. Stefano; suntemu reduşi la una nepotintia politica, lipsiti de factori politici nationali, prin cari sm poté si noi concurge la consolidarea edificiului constitutiunalu alu patriei. Si dela cine ni se trage acésta plaga? — Dela aristocrati'a tierii, care nu vre se scia de afectiunile, de asimtiemintele unei natiuni intregi, fara de a carei sudóre ea n'ar' fi n'ar' poté fi ceea ce este. Óre corón'a nu va confunda form'a regimului cu fundamentulu fericirii popóraloru sale? Noi fara nationalitate politica, pentru a carei sustienere si recunóscere in patria ne vomu lupta fara restempu si fara esceptiune in tóta solidaritatea natianala, nu ne vomu tiené neci una data fericiti si multiamiti. Se va bucurá óre aristocrati'a maghiara cu succesu a domni preste una natione intrégа nemultiamita?! —

Calatori'a comisariului regescu

in comitatulu Solnocu interiére. Din giurulu Beclénului — si Parastasu.

...Inca nu erá 7 óre demanétia in 17 Sept. si d. protopopulu Cristorului Ioane Papiriu Popu se afló de facia in mi'lilocului unei multimi de poporu si intielegintia coadunati la dispunerea sa din intregu tractulu protopopescu in comun'a Sesarmu. „Fratiloru si filoru" agraiesce d. protopopu pre multimea coadunata, scopulu si detoria nóstra cea de antaiu pentru care neamu adunatu aci e: de o parte cá se redicamu rogatiuni fiesci la tronulu celui atotu potericu pentru fericitulu nostru metropolitu Esesl. Sa **Siulutiu**, ci inainte de a ne apropiá de altariulu celui preinaltu, am se ve spunu, ca representantele Maiestatei Sale, Esc Sa d. comisariu regescu a percursu in cateva óre acésta parte a comitatului nostru. Nu scimu cari au potutu fi intimpinarile fericitórie din partea fratiloru nostri comitatensi, pana aci, deci dati se ne intr'unimu simtirile si bineventandulu in acestu locu — se i spunemu ceea „ce ne dóre." Nu fini bine cuventele aceste stragatórie si éta ca Esc. Sa d. comisariu concomitatu de tóta pomp'a lumésca sosesce intre noi. — Aci zelosulu si istetiulu d. protopopu punenduse in pusetiune de a primi pe unu óspe asié mare, scóte cuprinsulu cuventarei sale scrisu in ambele limbi ale patriei: romanesce si ungurésce, si dupa ambiarea de a dóu'a óra, oprindse caret'a Esc. Sale, io intinde in mana, si dupa bineventarea cuvenita, scutitu de arsiti'a radieloru solari — cari abia spucsesera a se estinde pre orisonu — prin umbr'a unui standartu nationale, ce cu aripile sale gigantice falfaiá pe de asupra oratoriului, rosti aceste cuvinte in limb'a romana:

„Escelenti'a Ta Dle comisariu regescu!

Déca aruncamu o privire adenca in cartea fericirei popóreloru cu litere depururea aredicatórie de animi, aflamu scrisu, cumca unu factoru principalu alu fericirei patriei — si nedelaturaveru midi'locu este: Simpatea cea sincera reciproca, — manifestarea franca cu alta nat. conlocuitória, — si devotamentulu de stima si reverintia catra antestatorii ei, ca-ci astfeliu a se porta si a lucra dupa cuvenintia poftesce insusirea neconditionatu a fiacarui omu, — onestatea. — Din acestu punctu de vedere manecandu, primesce dar' Esc. Ta si din ungiulu acestui comitatu concentratele cu cele ale celoru 92.000 locuitori romani si ale nóstre cele mai sinceri urari de felicitare si de bunavenire, cá semnulu celei mai adence a nóstre stime si reverintie, pre langa acea a nóstra pre umilita rugare, ca avendune in parintiésca consideratiune, cá unulu care sunteti chiamati a representá persón'a preinalta a Maiestat'ei Sale imperatoriului — se aflati, ca noi inca nu mai pucinu suferimu si condoremu sórtea nóstra noverca cá oricare romanu alu acestei tieri; — dicu dilele ne sunta preingrijate si amare; — sórtea ni vitréga — care ni o causa scóterea din valóre a articiloru I si II din 1863 referitori la egal'a indreptatire natiunale a natiunei romane, si ne vine a crede, ca Escelenti'a Vóstra cá unu fidelu organu si cá unu imparitalu — dreptu gubernatoriu, si grigitoru alu acestei patrie de comunu amate — veti staruí, cá natiunea romana se se coordineze cu celelalte natiuni conlocuitórie ale patriei.

Pentru care atatu Maiestatea Sa — catu si patri'a cu multiamita si semne de recunoscintia eti va fi. — Éra istori'a pre Escelenti'a Vóstre ve va face nemuritoriu si pentru posteritate. Nu de altmintrea si giurulu acesta va se siervésca die de bucuria — dreptu semnu, cá una aducere amiote, ce Escelenti'a Vóstre cu inasecutave parintésca iubire v'ati indurat a ne cerceta si pre noi, — carii pentru statornica-ve sanetate si lunga viétia — neci candu vomu inceta pre atotupotintele Domnedieu cu ferbinti rogatiuni de alu ecsora, — éra pentru scuma de a calatori in pace. — Se traiésca!"

Respunsulu Esc. Sale — facia cu cele de mai nainte precum am potutu precepe, si a modulatu accentulu intru acelu ca: uniunea fiindu fapta complinita, dreptu acesa provóca pre bineventatori, cá intru unindusi cu totii poterile spre consolidarea patriei comune, se staruiésca la fericirea comune si — promitiendu Escelenti'a Sa din partesi, ca va staruí inausi pre la inaltulu regimu pentru indestulirea dorileru comuni, si pretensiunile romaniloru a buna séma voru fi implinite!

Dupa acestea nu potu se nu dicu cu strabunulu Ovidiu: „Laeta fere laetus cecini, — cano tristia tristis" — si despre parastasulu tienutu totu atunci pentru Esc. Sa d. Metropolitu Siulutiu.

Dupa departarea asisdara a inaltului óspe adunandusse cu totii in beseric'a cea pompósa din Sesarmu, — care numai in anulu trecutu se terminá prin staruintia si ostenél'a amintitului protopopu — si care nu pucinu contribue la sirulu meriteloru cunoscute, se incepú servitiulu dumnediescu. — Aci dupa cetirea s. evangelie suinduse totu acela neosebitu oratoru pe catedra si incependu cu esprimarea condolentii fiésci pentru perderea stralucitului prelatu provinciale, la a carui astrucare nu pregeta a lua parte cu presenti'a sa, aratá in o cuventare doióse si apasatória perderea natiunei romane prin unu atare barbatu devotatu besericei si natiunei sale; ci enumerá faptele cele maretie, zelu natiunalu si iubirea neclatita catra poporulu romanu si domnitoria casa habsburgica; dupa cari continuandu si fiindu s. liturgia, liniscitu de o parte ca si-au implinitu detori'a fiésca catra marele Archipastoriu, se departara.

G. martoru oculatu.

Dómne multu depindu tóte intreprinderile natiunale dela zelulu si caracterulu celu neinfrantu alu barbatiloru fruntasi! Ne aflamu multu indetorati d. protop., pentruca nu lasa neci una ocasiune nefolosita spre a dovedi solidaricle simtieminte ale romaniloru din giurulu seu, fara a incetá si dupa lupte fara recsiri, com fù cea dela Dees, a documenta statornici'a de feru intru a dovedi simtirile si dorintiele natiunei pentru restituirea drepturiloru sale politice natiunali, pentru cari apromisiunile nu ne potu neci odata odihni, scindu valórea loru. Numai in Transilvani'a autonóma nefusionata se póte sperá pusetiunea nóstra coordinata. —

Testamentulu

in Domnulu repausatului Archiep. si Metropolitu Conte Alecsandru Sterca Siulutiu.

(Incheiaiare.)

Lasu si testezu cá preferenter mintenu dupa mórtea mea se se dè din memorat'a mea fundatiune, fililoru nepotiloru mei de frati Dionisiu, Iosifu si Alecsandru, cari pórta numele familiei de Sterca Siulutiu si descendentiloru loru, cá acestoru-a dupa gradulu clasiloru in literele mele fundatiunale la § 9 in punct. 6, 7, 8, 9 si 10 hotarite, mintenu dupa mórtea mea se se asigneze stipendiu.

Lasu, cá dupa mórtea mea totu pre acesa cinosura a gradureloru, claseloru se se dè stipendiu si nepotiloru mei de nepotu lui Boeriu Iosifu, si altui nepotu de nepóta lui Neagoe Ioane, care ar' voli asi continuá studiale mai incolo.

Dela tóte rudeniale mele cari voliescu a se impartasi din fundatiunea mea se poftesce cá din mai multe studia, de si nu din tóte, se aiba eminentia si portarea morale esemplaria séu prim'a clase.

§ 9. Lasu si renduiescu cá mintenu dupa mórtea mea esecutorii testamentului acestuia, tóte chartiele cele private scrise mie de diverse persóne private, séu alte scrisori, cari nu voru fi oficióse séu ratiocinale de pre bunurile manastirei si alte scrisori asemene, cari se voru aflá in pulpitele meselorn séu castenelorn séu pre mese intre alte scrisori séu acte oficióse mestecate si inveluite in resiedinti'a episcopésca, unde locuiescu eu; se se dè necetite si necautate in manele si in posesiunea nepotiloru mei Dionisiu si Iosifu St. Siulutiu, cari apoi alegundu cele folositorie pentru sene, precum suntu contractele, ratiocinialе si alte documente si scrisori, le voru tiené si pastrá, ér' celelalte chartie private, cari nu voru fi de alta tréba, le voru arunecá in focu si le voru nemici.

§ 10. Fiinduca eu in órele mele cele vacante, afara de lucrurile mele cele multe oficióse, cari le-am lucratu cu man'a mea cu multa stradania, zelu si ostenéla din multi auctori am strinsu si compusu mai multe opure privitórie la derepturile canonice si la vechile obiceiure, usu, pracsa si disciplinei besericesci adeverata catolice orientali inainte de Schism'a lui Iosue observate in genere — si in specie a besericei nóstre gr. cat. din Transilvani'a, precum sunta:

1. Anotatiuni, ca vechile obiceiuri, usu, institutiunile si disciplin'a besericésca nu este liertatu nici la una auctoritate besericésca ori catu de eminenta se fia fara scirea si involirea intregei besericі, a le vatamá, séu a le schimbá séu a le sterge.

2. Casatori'a preotiloru in beseric'a orientala.

3. Prerogativele primateloru ponteficelui romanu de beseric'a orient. catolica recunoscute.

4. Disciplin'a si invetiatur'a besericei cat. orientali, pentru desfacerea de totu a casatoriei pentru preacurvi'a unei parti constatata, cea ortodocsa si intemeliata pre invetiatur'a lui Iosua

Cristosu, a SS. parenti si pro vechiulu a tótei anticei catolicescei beserici.

5. Concordatulu si conferintiele episcopiloru rom. si gr. cat. din monarchi'a austriaca in Vien'a la 1856 tienute, opu pana acum nesfersitu, care tóte voru versá dupa parerea mea nu pucina lumina asupra dreptului canonicu, a istoriei, precum si a statului de facia alu beserice nóstre gr. cat. din Transilvani'a.

6. Opu in limb'a maghiara: Birálatnak ellen birálata az oláh nemzet származásáról.

7. Istori'a Horei si a poporului romanu din muntii apuseni.

Tóte aceste 7 opure se afla inca pana acum nerevediute si nepurisate.

Opu poeticu, versure de jele purisate si inca in mai mare parte scrise cu slove.

9. Una seriósa cantare in trecutulu si venitoriulu natiunei romanesci din punctulu de vedere alu religiunei ei, éra cu slove purisate.

Tóte aceste opure séu altele, cari s'ar afla (de mine compuse) dupa mórtea mea cu limb'a de mórte si sub anatema cine ar' indrasní ale instrainá séu a le strica, séu a le schimbá, séu a le mutilá, séu a le interpelá, séu ale ascunde si ale tiené la sene — le lasu si le testezu, cu acea neschimbandu rendoiél'a, cá tóte opurile mele aceste se se adune la olalta si se se depunia in bibliotec'a seminariului archidiecesanu locale, si cari inca fiindu in viétia nu le-asi poté revedé si purisá, dupa mórtea mea se se purisieze si se se compinga séu se se lege, si apoi se se inregistreze si intereze in catalogulu cartiloru si alu manuscripteloru bibliotecei seminariali, si apoi cu timpu mai favoritoriu pentru editiunea cartiloru, déca se voru aflá demne se se si tiparésca.

Inse pana atunci inca pre langa strinc'a preveghiare a bibliotecariului, cá se nu se instrainieze, se fia liertatu preotiloru séu protopopiloru séu profesoriloru, séu altoru literati mai alesu romani acolo in sal'a bibliotecei a'si face dintr'ensele extracte séu si a'si le decopiá, inse numai in locu, ér' afara de biblioteca séu nici de catu nu, séu numai pre langa cautiune bune si sub responsabilitatea bibliotecariului, pre langa o preavina facultate impetranda, si dela rectorele seminariului, séu generalu vicariului si pre langa reversala se se dè; remanendu in genere la totu clerulu, ér' in specia fiscarui vicariu, protopopu si preotu din cleru dreptulu de a preveghiá de aceste opure cá de proprietatea clerului cá se nu se instraineze din locu, séu se se pérdia, ca cine ar' voli se le pota folosí si cu timpu, precum mai susu a'm disu, se se pota dá si in tiparitu la lumina.

§ 11. Despre acest'a am volitu a face pomenire, ca cu detorie pasive nu am fara am o detoria activa la fundulu Basilitiloru, care dupa cum voru dovedí ratiocinisle mele, cari s'au substernutu si in totu a. se susternu la esactoratulu c. r. de statu spre revisiune; si de unde mi se dà pre totu anulu si absolutorium pana in anulu 1864 a suitu la 19 milie siepte suta nouedieci fl. v. a., adica tienendu cu alodiaturele si mór'a dela Petrifalau a Basilitiloru pre langa una arenda anuale de 1900 fl. v. a. fara contributiune, si fara de tacs'a ecuivalentului si fara alte mai multe greutati publice, ce suntu impuse si impreunate cu asémene bunure, am fostu silitu in totu anulu preste stipolat'a annala arenda a suportá dintru alu meu propriu si a platí si contributionea si ecuivalentulu si alte datie impuse séu impreunate cu aceste bunure, cari tóte pana la anulu 1864 — cá de pre arend'a de pre anulu 1865—1866 inca pana in diu'a de astadi n'am potutu substerne c. r. esactoratu de statu ratiocinitoriu, a suitu detori'a activa la suma de 19790 fl. v. a. mai susu pomenita, si din anu in anu totu mai cresce.

Din tóta detori'a mea acest'a activa, care o am cá pretensione drépta la fundulu Basilitiloru, si din tóta sum'a cu care dupa depusele si prin esactoratulu c. r. de statu revedietele mele ratiocinia s'ar afla dupa mórtea mea ca fundulu Basilitiloru o detoriu mie a mi resplatí; dimnetate o liertu in favórea fundului Basilitiloru séu a. gimnasiului, ér' cesalalta dimetate parte din acea detoria dupa mórtes se fia detoriu fundulu Basilitiloru a o refundá pe partes in decursu de 6 ani la fundulu fundatiunii mele in favórea clerului si a poporului gr. cat. din archidiecesa Albei Iulie facute.

§ 12. Lasu cá ingropatiunea mea se nu fia sumtuosa, si in catu ar' admite si dignitatea caracterului episcopescu se fia simpla.

La seraci cu prelegiulu ingroparei se se impartia 100 fl. v. a. si mintenu dupa mórtea mea se se incépa unu serendariu pentru sufletulu meu si se se servésca in beseric'a catedrala prin profesorii de teologia, pentru care ostenéla séu serendariu se li se platésca optudieci fl. v. a. (80 fl. v. a.) si espensele ingropatiunei si sut'a la seraci si celi 80 fl. v. a. pentru serendariu se voru platí din banii celi gat'a, cari dupa mórtea mea se voru aflá la mine séu in lad'a mea si care cu prin literile mele fundationali din 23 Aprile 1861 i am temele fundationali din 23 Aprile 1861 i am testatu si legatu in favórea facutei mele fundatiuni, dupa tenórea acelorasi litere fundationali, totu din acelí bani se se platésca si detoriele pasive ce le-asi contrage cu doftorii si cu potica.

Asisdere totu de acolo se se platésca si platile restante ale servitoriloru, la insasiulu meu Hoszu Alecsandru, déca cumva va remané pana la mórtea mea pre langa mine — pre anulu celu mai de pre urma fara de ce mi susu i s'a testatu se i se dè plat'a unui anu indoita.

§ 13. Rendoiescu cá la rudeniele mele, cari suntu espriusi in acestu testamentu, déca dupa mórtea mea ar' cere si pofti una copia autentica de pre acestu testamentu alu meu, fara nici una contradicere se li se dè cá se scia fiacare ce i s'a testatu, catu si ce are de a asteptá si poftí.

§ 14. De executori testamentului meu acestoia renduiescu, poftescu si rogu a fi intregu v. capitulu metr., care prin individi din gremiulu seu esmitendi impreuna cu nepotii mei Sterca Siulutiu Dionisiu si Iosifu celi si mai susu numiti — pre cari asémene i renduiescu de immi — pre cari asémene i renduiescu de immi preuna cu v. capitulu metrop. de executori si testamentului acestuia, se binevoliésca a suscepe (pre langa remuneratiunea acelorasi ce se voru ostení in esecutarea testamentului) acesasi greutate si a duce tóte dispositiunile acestui testamentu intru indeplinire. Rogandu-me totororu-a, ér' mai vertosu v. capitulu de liertare pentru tóte ce asi fi gresitu, multiumindule pentru tóta fratirécca dragoste si ostenéla, cu care in potérea incredintiloru celoru multe si grele ale officiului meu m'a sprigninto si ajutatu, si dandu totororu fiiloru celoru sufletesci cea mai de pre urma din tóta anim'a purcse'a binecuventare archirécesca.

Intru acestu tipu declarandu-mi sub anatema neinfrangibila si nestramutanda mea volia si asiedieméntulu meu celu de pre urma, insusi si testamentulu acestua cu man'a mea l'am scrisu, si pentru mai mare credieméntu, ca acestoa este dispositiunea mea cea mai de pre urma despre specificat'a mea avere, cu suscrierea propriului meu nume si cu obicnuitulu sigilulu meu celu familiariu inca 'lu si intaresco. —

Blasiu in 11/23 Oct. 1866.

(L. S.)

Alecsandru Sterca Siututiu m/p.
archiepiscopulu si metropolitulu Albei Iulie.

Nota. Asié dar' clerulu a remasu insestratu cu dominiulu Springului cumperatu cu 95.000 fl. v. a. in obligatiuni cu meliorationi in dominiu preste 20.000 fl. v. a. cu naturalele (fructe) din an. 1866 si 1867 preste 2000 mesure transilvane de vinu, din 1862 si 1866 si cu vite cornute 28 capete. La care dominiu s'a mai adausu:

a) 106.100 fl. in obligatiuni de desdaunarea roboteloru cumperate pre bani gat'a.

b) 44.620 di patrudieci si patru milie siese suta dóuedieci in bancnote floreni v. a.

c) 249 doidieceri (Zwanz.) vechi.

d) 350 taleri noi a 1 fl. v. a.

e) 156 taleri noi a 1 fl. 50 cr. v. a.

f) 2 taleri vechi a 2 fl. v. a.

g) 44 galbeni.

h) 1 taleru turcescu.

Precum si animalele (pecora) din dominiulu Blasiului si anume:

a) 42 capete vite cornute.

b) 10 capete cali.

c) 359 capete de oi.

d) 48 capete rimatori (porci).

e) 98 stupi; precum si cu 5000 mesure transilvane de cucurozu si vinu.

Blasiu 14 Septembre 1867

(u) De sub **Mesesiu** in Aug. 1867.

Alegerile din cerc. Jiboului. ... Luoru cunoscutu e, ca in acestu cercu alegatoriu maioritatea o facu romanii; deci fiii mai zelosi si poporului indata dupa abdicerea fostului deputatu se punera in miscare spre a alege unu deputatu romanu cu ocasionea alegerei viitórie, care iù se fia in 29 Iuliu c. n. — Lucru pre catu de santu, pre atatu de salutariu pentru noi. Spre acestu scopu, dupa mai multe contielegeri private, in urma parochului si protopopolu sur. de Soimosiu G Vajda, conchiamà o conferintia in 21 a l. trecute statatória din representantii intregului cercu alegatoriu de Jibou. Aici dupa mai multe dispute pro si contra dintre desemnatii romani dd. Andreiu Csibenszky si Vasiliu Buteanu prin maioritatea voturiloru deveni de desemnatu celu d'antaiu.

Datorinti'a romaniloru erá a lucrá din resputeri pentru desemnatulu loru. Romanii inse si mai alesu unii din dnii preoti nu asié intielegu conferinti'a cá minoritatea se se supuna maioritatii. Condusi parte de interesu privatu, parte de antipatia personala, parte pentruca desemnatulu nu e favoritulu maghiariloru resp. alu domniloru, patroniloru loru, nu numai ca nu facura nimicu in intielesulu conclusului conferintiei, ci multi nu se pregetara a se uní chiaru si cu maghiarii — in secretu — in contra desemnatului romanu, prefacundu totodata amicitia si romaniloru.

Pre acesti domni preste pucinu voiu se'i dau publicitatii se véda poporulu ca aceia carii i manca prescur'a castigata cu multa sudóra, dimprenna cu aceia carii pórta deregatori'a numai si numai pentruca — e nascutu romanu, cum lucra in interesulu sermanei si golisielei loru nationi. Stima si respectu celoru ce se cuvine, dara de acestia suntu pucini.

Dorinti'a asconsa a animei loru se si implini; pentruca poporulu (care altcum nu e necapace de a se insofleti pentru cause'a nationala) parte maltratatu dela alegerile trecute, parte terorisatu de toti domnii, domnutii si domnisorii acestui cercu, dar' mai alesu descuragiatu de purtarea cea nepasatória ba chiaru reactionaria a pastoriloru loru sufletesci, pe diu'a alegerei se infaciosiara numai pucini. Preotii inse mai zelosi in insocire cu cativa dascali curagiosi si poporulu pucinu, dar' alesu, nu desperara de feliu. — Timpulu inceperei votisarei fù óra a 10-a dar' nefiindu poporu de ajunsu dupa placulu maghiariloru, votisarea nu se incepù; nesce plebe din Jibou copii, copilandri cu cativa votisanti formau partit'a antiromana. Acestora se mai aduse catra 11 óre cate unu alegatoriu de ici si de colo, cate unu siomariu doi, romani a carora esistintia atarna — com dicu ei — dela grati'a curtii (br. Wesselényi) si alti posesori. Fostau pucinei si de cei ametiti cu promisiuni de munti de auru si sfurisitulu de vinaresu (rachiu). Acestu gostu marsiavu alu sermanului nostru poporu, dar' multiamita Ce riu!ui! de acestia su fostu numai cativa. — Standartele partitei lui Urházy volveiea in unu numeru mai cu mai mare cá alegatorii. Acestia cu plebe si tumultulu nevotisantu otieliti si insufletiti de spiritulu neaparatu de lipsa la alegere de deputatu maghiaru, intre rachnete ne mai audite de „éljen Urházy“ amblau in susu si in diosu cercandu votisanti. Tóte indesiertu: poporulu romanu mai siedíu a casa si numai dintre pastori, dintre carii érasi unii acum arunc-asera sórte asupra lui, se infaciosiare. Romanii carii se resolvira a apera onórea natiunei de si pucini la numeru, se trasera de o parte, formandusi comitetulu representatoriu de diece.

Cam pe la unuspredece óre se aratà presiedintele comisiunei culegatórie de votori si suinduse pe unu scaunu, care numai decatu 'lu incungiurà amestecatu compusu alu partitei lui Urházy, incepù a vorbi ceva maghiaresce, pe semne spuse scopulu si insemnatatea dreptului de alegere, la ce tumultulu nu mai incetà cu „éljen Urházy“, mai rosti inca odata cateva cuvinte tumultulu érasi respunse cá mai nainte, acum presiedintele, fara se astepte alinarea racneteloru, enunciá numai de catu pe G. Urházy de deputatu. (!?)

La acésta procedura siréta si marsiava sufletulu romaniloru se implù de amaratiune. Pana acum, dupace 'si dise presiedintele cele de disu pasi pe amvonu notariulu comisiunei spunendu totu acea romanesce si provocandu pe alegatori érasi numai romanesce se se dechiare pe cine voiescu de deputatu. Acésta au fostu procedur'a pana acum, acésta cu atatu mai tare se putea face si acum cu catu notariulu comisiunei culeg. de votori e romanu.

Comisiunea de 10 a partitei romane cu bravolu protopopu sur. T. Papu in frunte statea gata spre a insinuá candidatolu partitei romane,

dar' de o parte asteptámu alinarea sgomotului, de alta parte opritu de notariulu comisiunei culegerii de voturi dicendu, ca are se vorbésca si elu totu acea romanesce, tacŭ, necugetandu la o eludare atatu de batatóriu la ochi, necugetandu, ca comisiunea póte se plesnésca in facia, in estmodu, celu mai santu dreptu alu poporului alegatoriu, calcandu chiaru si juramentulu depusu spre observarea calei legale!!

Comisiunea romana de 10 numai decatu dupa acésta strabatŭ la presiedinte, unde bravulu protopopu sur. de Ortelecu cu o interpelatiune energiósa pretinsa deslocire pentru procedur'a acésta contraria nu numai spiritului ci si literei legiloru, fŭ spriginitu cu energia de juratulu cercului Zilah si bravulu dascalu din Cuceu, mai slabu de protopopulu de Soimosiu si notariulu comisiunei col. de voturi I. Anderkán. Presiedintele hesită, dupace inse romaniloru amintiti secundá si commembrulu comisiunei Kun Károly, recunoscŭ cu au precipitatu totu lucrulu, dar' dupace acum scentinti'a e enunciata, nu póte se se deminti*ésca elu insusi, ci se damu protestu Romanii indestuliti cu acésta „mea culpa" insinnara protestu. — Dar' vai!

(Va urmá.)

Dela societatea academica romana.

Proiectu de ortografia.

(Cá operatu alu comisiunii. Urmare la Nr. tr.)

II.

1. Si mai antaiu comisiunea a credutu, si nu se indoiesce, ca acestea suntu si vederile societatei intrege, comisiunea a credutu, ca i chiamata a da unu proiectu de ortografia, nu provisoriu si de tranzitiune, ci mai multu séu mai pucinu definitivu, una adeverata teoria ortografica, ale unoru principia bine stabilite, din care se se póta desvoltá cu rigore in carti scolastice de pusu in manile junimei studiose. Provisoriulu nici nu ar' fi demnu de decisiunile acestei societati, nici nu ne ar' scóte din incurcarile in cari ne desbatemu, ba inca ne ar' afundá in altele si mai mari. Din acestu punctu de vedere privindu lucrulu, comisiunea a credutu, ca semnele trebuescu inlaturate de unu planu de teoria de ortografia romana, cá unele ce nu suntu decatu unu remasu alu alfabetului cirilicu, ce impedeca limb'a in mersulu ei regulariu, si de acea l'am si lapedatu, adoptandu pre celu strabunu. A mantiené dara semnele ar' fi a tiené limb'a inca in catnaile unui cirilismu mai reu cá celu dinainte; ar' fi a perde totu beneficiulu ce ne am promisu din adoptarea litereloru latine, a ne pune in nepotintia de a da una adeverata teoria de pronuntia si scriere, care ar' simplificá nespusu de multu gramatic'a nóstra, a perpetuá anarchi'a limbistica, carei suntemu chiamati a pune capetu. Nici usulu, nici greutatea nu potu bilancea aceste consideratiuni; la usulu unor'a se póte opune usulu altor'a totu asié de numerosi; la greutatea redicata din domeniulu ortografiei se póte opune greutatea cu multu mai mare stramutata pre terenulu gramaticei, fara se adaugemu, ca una teoria, una sciintia órecare nu se póte intemeia numai pre conventu, ca e grea. Mai trebue dupa tóte acestea se punemu insinte si cuvente trase din estetic'a si economi'a, ce s'ar nasce, desfiintiandu dóue din trei caturi, ce redica astadi unii la scrierea cu litere latine.

2. Pentru comisiunea dvóstre remane dara bine stabilitu, ca in romanesce cauta se scriemu cu litere latine nedeformate prin semne.

Care inse se fia principiulu conducatoriu si luminatoriu alu ortografiei nóstre cu litere latine? Dupa dóue longi siedintie de desbateri, societatea, in unanimitate apr*ope, s'a pronunciatu pentru principiulu etimologicu moderatu, s'au combinatu cu celu fonetic*u. Vreudu a espune, fia si in sumariu, cuventele, cari au adusu pre societate la acestu conclusu, ceremu tóta indulgenti'a dvóstre, déca, in lipsa de procese verbale detaliate nu am puté reproduce cu fidelitate insemnatele cuvente, ce s'au produsu in mentionatele dóue siedintie pentru stabilirea acestui principiu.

Si mai antaiu intrebandu-ne pentruce suntemu chiamati si strinsi din tóte partile locuite de romani, ne am respunsu cu totii: suntemu chiamati a consolida si largi dupa datele de astadi ale filologiei nóstre, fundamentele limbei romane, o*dinióra aruncata in cartile besericesci, pentruca pre acésta larga baso se se re-dice mundru si neclatinatu edificiulu unitatii limbei romane. Unitatea de limba ne am disu mai departe, nu se póte capata fara unitatea de scriptura. Dara pronunti'a varia*za de intre Romanii din diversele parti de locu, deci ea nu s'ar puté lua cá base in scriptura, déca vremu, cá acest'a se fia un'a pentru toti romanii. Afara de acest'a pronunti'a variaza *aprode din generatiune in gen. sasié, incatu luandu-se de base a scripturei pronunti'a, fiecare generatiune a unui poporu ar' cauta se incépa limb'a si cultur'a dela capulu capetelorŭ si asié poporulu se stè pre locu, putrediendu in nesciintia si barbaria. De consultamu apoi istori'a, nu aflamu poporu, celu pucinu in Europ'a, cá se fi fundatu limb'a literaria pre pronuntia. De alta parte intrebandu, ce va se dica ortografi'a, ne am convinsu, ca acésta nu va se dica scrierea pura si simpla, adica fotografia a sunetelorŭ unei limbe, ci d*iré*pta scriere; si candu este vorba de a se d*ireptá mai alesu milióne, unu poporu intregu, cauta se aiba unu dreptariu, una norma stabila si unica pentru toti. Dara nimicu mai subiectiva si variabile decatu pronunti'a. Deci déca am lua o de norma in scriptura, ar' fi cá si candu n'amu pune nici unu principiu, amu ajunge la accasi confusione, ce s'ar produce in comerciu, candu fiecare ar' fi permisu se cumpere si se venda cu propri'a sa measura. Pre lenga acestea principiulu pronuntiei stergundu orce filiatiune intre vorbe si limb'a nóstra din arborele ce ea aventu se se desvolte in arbore prin impulsulu trebuintiei de cultura, vomu condamna pre marea maioritate a poporului romanu la completa ignorantia a limbei si prin urmare la perpetua lipsa de cultura, nepotenduse familiarisá cu vorbe, ce ar' semana cu totulu straine de tulpinile betranei sale limbe.

Unde vremu in fine se ajungemu luandune basa pronunti'a in scrierea limbei? Dara ace*sta nu se póte, ca-ci chiaru fotografi'a propria nu produce exactu natur'a: celu pucinu sufletulu ce scapa totu de un'a, si chiaru din materia nu reproduce decatu totu ce este mai efemeru si prin urmare mai neadeveratu. Tocmai asié adeverulu limbistic*u nu'lu putemu afla in fotografi'a pronuntiei. Póte, celu pucinu, acesta pretiosu principiu se ne dè macaru acestu elementu efemeru, pronunti'a dintr'unu timpu. Ni 'lu au datu? Nici de cum. Dar' atunci cum se póte redica la demnitatea de regulatoriu ortografico unu principiu atata de contradicatoriu si insusi si necapace a implini chiaru cea ce singuru promite? Asié dara chiaru candu amu fi straini in Europ'a si limb'a nóstra n'ar avé legatura cu altele, totusi asemenea principiu nu s'ar poté luá cá base in scriptur'a nóstra. Noi inse avemu una limba legata prin strinsa legatura cu cele mai nobili si culte limbi din Europ'a. Cauta dara se tienemu a pastra aceste legaminte tocmai asié de multo, cá si la istori'a nóstra si nu cauta se ne departamu de fratii nostri de origine latina tocmai intr'unu timpu in care tóte popórele tendu la apropiare si infratire. In fine nu e nici prudente a ne lapedá de una tradition*u, care in mai pucinu de unu seclu ne au adusu mai multu bine decatu domni'a de sute de ani a cirilismului si a ne intórce la unu cirilismu si mai reu póte cá celu d'antaniu. De am incepute astadi a simti nationalitatea si ne misca cá natione, o detorimu acelui etimologismu eluptatu cu atatea sacrificie de atati martiri si natiunei

3. Cam acestea suntu cuventele ce au facutu se incline societatea mai in unanimitate catra principiulu etimologicu, inse moderatu.

Cari suntu dara marginile in cari comisiunea a credutu, ca trebue se se inchida pentru aplecarea principiului etimologicu la ortografi'a romana? Dupa indelungate si mature desbateri, comisiunea in unanimitate mai pucinu unulu din membrii sei a credutu, ca nu póte adopta, fara a cadé in cele mai mari contradictiuni si a lasá acelasi vagu, accasi anarchia, ce domnesce si astadi in scriptur'a nóstra, nu póte, dicemu, adopta alto moderatoriu alu etimologiei decatu principiulu urmatoriu. Se se *scria et i m o l o g i c e numai intru atata, incatu regulele ortografice *p u s e d u p a a c e s t u p r i n c i p i u s'ar poté scóte din natur'a limbei r o m a n e insasi, pentrucá fiecare romanu se o póta executa fare a avé trebuintia se cunósca alte limbi.

Prin acest'a se inlatura temerea acelorŭ, cari ar' vré se véda marea maioritate a natiunei condamnata a nu sci se scrie cum se cade limb'a sa. Comisiunea crede si fiecare se póte convinge de acest'a prin una simpla aruncatura de ochiu asupr'a proiectului de ortografia, ce o presentá, comisiunea crede, ca ortografia ei se póte executa lesne de unu romanu, ce 'si-ar' da catu de pucina ostenéla se o studia, de verce copilu, ce ar' frecventa macaru unu anu de dile una scóla primaria astadi obligatória dupa legile instructiunei.

4. Éca in cateva cuvente economi'a acestui proiectu etc. —

Partea a trei'a din operatulu comisiunii, adica insusi proiectulu de regule ortografice nu'lu impartasimu astadata din causa, ca este de prevediutu, cumca acelasi in siedintiele plenarie va suferi óresicari modificari, dintre care unele voru fi esentiale, cess ce s'a cunoscutu chiaru in desbaterea speciala de astadi (12 Sept. n.). N i c i u n u p o p o r u europénu n'are ortografia cu carea se fia indestulatu, éra cateva din ortografiile altoru limbi suntu de diece ori mai grele decatu ar' fi etimologismulu celu mai rigorosu si mai pedantu la romani. In totu casulu ostenelile societatii academice voru produce in ortografia multe inlesniri si mai multa odichna sufletésca. Inse, g r a m a t i c a r o m a n é s c a va trebui se *i n v e t i e oricare va voi a scrie bine romanesce. Fara acésta nu se póte si nu trebue se se póta.

— Totu in siedinti'a de astadi decu se in sinulu societatii nou actu interesantu si potemu dice doiosu, se alesera adica pe temeiulu *s t a t u t e l o r u d e f i n i t i v e cei mai de fruute functionari si societatii pe unu anu si anume dn. Ioane Eliadu-Radulescu presiedinte, dn. Timoteiu Ciparin vicepresiedinte si dn. A. Tr. Laurianu secretariu generalu. Dupa acelu actu membrii se sarutara cu functionarii loru si multiamira din nou Tatalui ceresc pentruca au ajunsu cá se vedia cu ochii loru implinita dorinti'a nutrita de atati ani in peptorile loru pentru insa incheiarea unei academii sciintifice romanesci. Fericite Maiorescule, tu si dusu acésta dorintia cu tine in mormentu. Bucurate si tu alaturea cu cei vii acolo unde te afli! — B.

Acesta e fermeculu animiloru, sujetu de bunu augurŭ, care ne suride intre valurile ignorarii politice; si elu ne pasce cu mai mari sperantie, decatu póte fatal'a sórte a politicei ale slabi, sperantie de una viétia in spiritu mai inalto, mai unificato, in cugete mai egalu, mai uniformu, cum e natur'a uniformitatii elementeloru, cari nu sciu de pedeci. — Paladiulu acestu romanu se fia eternu in fruntea culturei si a cugetarii natiunei nóstre, fara mantuitoriu de pericolele amenintatóre cu orce specie de furtune!!! — Red.

D e c i s i u n e a c o n g r e s u l u i internationalu dela Geneva e indreptata tocma in favórea pacii si a sortii claseloru muncitóre, inse siedinti'a a 4a, in care se facŭ decisiunea, fŭ pré sgomotósa si genevesii se opusera, cá comitatulu permanentu se nu resiédia in Geneva si presiedintele provocá comitetulu a se intruni la Berna pentru de a se constitui. Decisiunea dupa A. este:

„Considerandu ca guvernele stateloru mari europene s'au dovediti necapaci a sustiene pacea si a asecura desvoltarea poteriloru morale si materiale ale societatei;

„considerandu ca esistinti'a si immultirea ostasimei stabile sustiene starea de resbelu, nu convine libertatei si prosperitatei societatii, desclinitu a clasei lucratoriloru;

„congresulu decide cumca doresce a intemeiá pacea pe democratia si libertate:

„deci se va infiintia o liga de pace, o federatiune adeverata cosmopolitica;

„fiecare membru din liga are detorinti'a a nisui, cá opiniunea publice se se lumineze in privinti'a naturei adeverate a guvernelorŭ, esecutóriele vointiei generali, — se nisuésca a sterpi nesciinti'a si prejudetiele cari sustienu diferitele cause ale resbóieloru;

„a lucrá necontenitu cá sistem'a de militie natiunali se se inlocuiésca armateloru permanente;

„in tóte tierile se puna la ordinea dilei sórtea claseloru lucratórie, pentru ca prosperitatea individuala si generala intaresce libertatea politica a cetatianiloru;

„congresulu decide formarea unui comitetu centrale permaninte, a carui organisatiune o va indeplini comitetulu conducatoriu."

Opiniunea francesiloru in cau'a romaniloru transilvani.

Generalulu Türr publicase in diurnalulu francesu „l'Opinion nationale credintî'a sa politica in cau'a impaciuirii nationalitatiloru in Ungari'a si in cau'a orientala, cu unu nou la parere prea liberalu. Unu spiritu patrundietoriu in adunculu politicei maghiariloru inse afla, ca d. Türr totu nu e destulu de dreptu facia cu romanii din Transilvani'a, elu se adresà totu in „l'Opin. nation," din Parisu catra Türr impu tandui, ca a ignoratu cau'a transilvaniloru romani, cá natiune. Noi ei damu totu dreptulu d. Pretoru a se indoi de buna credintia a generaluloi, fiindcea sosindu elu in Pest'a s'a alaturatu indata la principiale maioritatii dietei, din a carei sinu a esitu ministeriulu, care cu unu rescriptu simplu a scosu din valóre dreptulu politicu nationalu alu romaniloru transilvani, si d. generalu inca n'a tienutu de reu pana acum fiptulu acesta alu ministeriului maioritatii, ci a facutu numai sfara in tiéra, cá se preocupe opiniunea publica. Éca adresarea d. Pretore:

„Amu deschisu colónele nóstre onorabilelui generariu Türr, elu a esprimatu nesce idee de impacare cari facu onóre liberalismului unguru si alu acestui liberalismu elu este unulu din representantii cei mai devotati; inse apelulu ce elu a facutu la concordia si la buna armonia a popóreloru, coprinse in vechiele otare ale regatului Santului Stefanu, atinge nesce cestiuni cari neaparatu trebuiescu a fi relevate.

„Asupra acestui subiectu primimu scrisórea urmatória; carei nu i am puté refusa ospitalitates. — Alez. Bonneau."

Domnului generariu Türr.

Domnule generariu! In articlulu dtale publicatu adi, in „l'Opinion Nationale," si abordatu mai anteiu francamente drepturile nationalitatiloru, si dici, vorbindu despre cestiunea ungura:

„Una antei necesitate se impune mai antaiu nous, aceea de a ne impaca cu Croatii. Trebue sei invitamu a trata cu noi, cá natiune cu natiune, casi Croati'a n'a fostu nici una data facia cu Ungari'a altu cevà decatu una asociata. In interpretarea tratatului ce unesce pe aceste doue popóre trebue a se feri cu ingrigire de a da importantia unoru termeni trasi din nesce vechi pergamente, si a se ocupa numai de interesele comune una data otarite, tóte dificultatile se netedirecu intielegerea e facuta."

Celu mai mare patriotu unguru, si dta esti unulu din acela, n'ar puté se vorbésca mai bine.

Cu tóte aste, domnule generalu, mai adaugi. „Catu despre celelalte nationalitati, cari locuiescu Ungari'a si Transilvani'a, se fimu drepti in privinti'a loru, si vomu restabili vechi'a armonia (?) cu statu mai lesne cu catu ele voru gasi in francheti'a nóstra provinciale si municipale una libertate de actiune, carei ei voru dá unu pretiu mare."

Cá romanu, permite'mi domnule generalu, a te intrebá pentru ce, vorbindu despre Transilvani'a, nu credi, ca e bine a o invitá se tracteze cu Ungari'a cá natiune cu natiune? A fostu ea óre eccerita prin armele hunilorú! A! vechiele peripemente! N'a fostu si ea óra asociata Ungariei?(—)Déca si invocá drepturile istorice, le asiu fi invocatu la rondulu meu; inse nu tii la ele, si nici eu nu tienu. Se trecemu inainte.

In timpulu insurrectiunei Poloniei trecesi prin Romani'a. Unu consule te scosu, ca voiai se incerci a rescolá Galiti'a. Te ai speratu de acésta acusare publicandu in diariele din Bucuresci una declaratiune, care imprascia tóte banuielele. In ea dicesi, ca n'aveai alte gandiri decatu de a vedé pe romani si pe ungurí intielegenduse pentru alegerile si desbaterile dietei dela Hermanstadt si recunoscesci drepturile nationali ale romaniloru din Transilvani'a, totu cu aceleasi titluri cá si ale unguriloru. Ai negá acést'a adi? Vorbesci de vechi'a armonia si istoria, evenimentele din 48 alegerile din 63 suntu aci pentru a dá desmintirea cea mai completa. Si cu tóte aste ar' fi deja tóte timpu, cá se uitati voi, Ungurii, vechi'a vóstra dictatóre: Totu, pana la gurile Dunarei, este alu nostru si romanii din Transilvani'a pe a loru: Fia ce o fi, mai bine despotismulu austriacu de catu libertatea ungurésca.

Primiti, etc. J. Prétoru.

Paris, 7 Sept. 1867."

Pentru acésta simpatia consangéna primésca d. Pretore o stringere de mana. Continuarea de a lamuri opiniunea européna in cau'a nationalitatii romane din Ungari'a, cu precisiune, ne ar' face celu mai doritu servitiu.

Varietati.

— In Sibiiu se alese ér' deputatu Rannicher cu 740 in contra la 273 voturi. Romanii 'si detera voturile loru 42 senatorului Rosca. —

— Din Clusiu scriu prin diurnalele, ca curtea suprema judecatorésca va remané aici inca pana in maiu an. viitoriu. Noi dorimu, ca in Maiu totuodata se se póta repeti acésta scire. —

— In Ungari'a s'au inceputu a se inversiuna partitele. Kossuth din Turinu dechiara, ca asertulu presei vienese e numai o calumnia, fiindcea elu n'a fostu la Dieppe, n'a vediutu pe solulu rusu Stackelberg, si nu va face comunicare nici odata cu Rusi'a, carmificele Ungariei si Poloniei, si duamana neimpacata a libertatii, si Szilágyi n'are neci o misiune dela elu, ca elu e fugariu in Berlinu. Partit'a Kossuthiana 'si ascute dinii si pentru dieta. Luptele voru fi mari. —

— In Vien'a se aduna senatulu imp. pe 23 Sept. si deputatiunile au alesu cate unu comitetu, care se intre midiulocitorie cu ministriulu. —

— Maiestatile Sale voru porni in 25 Oct. la Parisu. —

— Intre Prusi'a si Franci'a, ér' incepe antagóni'a. — Garibaldi vre a pasi catra Rom'a. — In Bucuresci ministeriulu a decisu a conchiama camarile pe 15 Oct. din cau'a financiaria. —

Publicare. Adunarea generala a asociationei nationale romane din Aradu pe an. 1867/8 se va tiené in 21 Octobre nou si dilele urmatóre a. c.

Ceea-ce conformu §ului 10 alu statuteloru asociationei aducundusse la cunoscinti'a publica, totu deodata cu onóre se invita toti cei ce doresu promovarea culturei poporului romanu, spre a partecipá la acea adunare.

Aradu 24 Augustu nou 1867.

Directiunea asociationei nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Mirone Romanulu, Julianu Grozescu,
direct. secun, notaru.

„Zukunft", unionlu diurnalu in limb'a germana care apare in Vien'a, facundu servitia si speciarii nationalitatii romane, aduse mai multi articuli de fondu, din pén'a unui romanu devotatu causei nóstre nationale, aperandu in contra nedomeririi suprematistice alui „M. Ország" etc. competinti'a dreptului, merita a primi concursu din partea romaniloru insestrati cu cunoscinti'a limbei germane cu impartasirea de totuliuliu de nedreptaturi suferite, informandu opiniunea publica prin acestu diurnalu despre silpirea romanului cea estraordinaria de drepturile s'ale politice nationali si de autonomi'a patriei s'ale, a caroru scurtare si ignorare nece unadata nu o voru subscrie. Pe patrariulu ultimu se póte prenumera cu 4 fl.

Nr. 148—1867. Publicare de concursu.

In urmarea si in intielesulu conclusului ad. gen. a asoc. tranne tienuta la Clusiu in 28 Augustu c. n. a. c. siediuti'a a III. p. XXVIII. subscrisulu comit. publica prin acést'a concursu pentru dóue stipendia si anume unulu de cate 100 fl. destinatu pentru unu ascultatoriu de drepturi sfara din patria, la vreo universitate, altulu de 80 fl. v. a. destinatu pentru unu ascultatoriu de drepturi in patria. Terminulu se defige la acestu concursu pre 1 Nov. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendia, voru avé pana la definitulu terminu a-si asterne la comit. asoc. tranne petitiunile sale provedute: a) cu atestatu de botezu; testimoniu scolasticu despre progresulu in studia, cum si despre purtarea morale, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea midiulócelóru necesaria spre a puté continua studiele.

Din siediuti'a comit. asociationei tranne romane tienuta la Sabiiu in 18 Sept. 1867.

Nr. 147—1867. Concursu.

Comit. asoc. tranne romane conformu conclusului aduss in siediuti'a III a ad. gen. tienuta la Clusiu in 28 Augustu a. c. p. XXVIII, publica prin acést'a concursu, pentru dóue ajutóre de cate 50 fl. v. a. destinate pentru doi studenti la scólele reale, cu terminulu pana la 1 Nov. a. c.

Aspiratorii la aceste ajutórie pana la terminulu mai susu insemnatu, au de a-si tramite la comit. asoc. concursele loru provedute cu testimonie scol. despre studiele recerute, despre purtarea morale, omu si despre lips'a de midiulócele necesarie la continuarea studieloru.

Din siedint'a comit. asoc. tranne romane tienuta la Sibiiu in 18 Sept. 1867.

Nr. 147—1867. Concursu.

Comitetulu asoc. tranne. amesuratu conclusului adusu in siediuti'a ad. gen. tienuta la Clusiu in 28 Aug. a. c. p. XXVIII. publica prin acést'a concursu, pentru dóue stipendia de cate 330 fl. v. a. destinate pentru acei tineri romani, cari se voru consacrá studiului agronomicu spre a puté fi aplecati dupa absolvarea studieloru agronomice, cá invetiatori, si anume unulu la preparandi'a din Blasiu, altulu la preparandi'a din Sibiiu. Terminulu concursului se defige pre 1 Nov. a. c.

Aspiratorii la aceste stipendii au de asi tramite pana la terminulu mai susu indicatu la comit. asoc. resp. concursele provedute cu testimoniele necesarie despre studiele recerute cum si despre purtarea morale.

Din siediti'a comit. asoc. tranne romane tienuta la Sibiiu in 18 Sept. 1867.

Pretiulu cerealoru. In Brasiovu: grauln celu mai frumosu mesur'a austriaca (trei mesuri austriace facu 2 galete de Ardealu) se sfla cu 4 f. 20 cr., man'a dóu'a cu 3 f. 60, mestecatura 2 f. 64, secar'a 1 f. 70—90, ordiulu 1 f. 36—44, ovesulu 90—94 cr.; papusioiulu 2 f. 68—80. pasatulu, malaiulu cu 2 f. 88, mazerea 3 f. 50; lintea 4 f., fasolea 3 f. 40; cartofi 48 cr., sementia de inu 4 f. 40, carnea de vita e 13 cr. de rimatoriu 22, de berbece 10 cr. de pondu, concursulu e bunicelu la tergu.

In tóta monarchi'a dupa provincie pretiulu cerealeloru in sept. e: In Vien'a 5 f. 51 graulu, 3 f. 94 secara, 2 f. 77 ordiulu, 1 f. 85 ovesulu, 3 f. 17 papusioriulu. In Ungari'a 4 f. 78 graulu, 2 f. 97 secar'a 1 f. 94 ordiulu, 1 f. 20 ovesulu, 3 f. 20 papusioiulu séu cucurusulu. In Bucovina 6 f. graulu, 2 f. 90 secara, 1 f. 60 ord. 1 f. 5 ovesulu si 3 f. 60 cucurusulu. In Galiti'a 6 f. gr., 3 f. 64 secara, 2 f. 54 ord., 1 f. 50 oves. 4 f. 50 cucur. In Austria de susu si Tirolu 6 f. 59 graulu, 4 f. 77—88 secara, 4 f. ord., 2 f. 45 oves., 4 f. 64 cucur. mai scumpu nicairea in monarchi'.

In Vien'a micrea 18—18½ f. centenariulu, hemeiulu 115—140 f.; spiritulu de 30—33° transito 60-½ cr. de grado; slibovitia 20—22° trans. 27—30 f. védr'a; zaharulu cea mai buna sórta 19 f. 20—50 cr. de a 3a calitate 16 f. 50 cr. rafinatu 31—32 f.

In Romani'a.

Pretiurile curente suntu in 26 Aug. Grau cescaru calitatea I chila 240 lei 20 par., cal. II chila 222 lei, papusioi cal. I 135, cal. II 130, sacara cal. I 140, II 135, orz cal. I 74, cal. II 70, oves cal. I 65, cal. II 60, malaiu cal. I 120, cal. II 115. Boulu de midiulocu consumativu 333, vaca 231, fenu unu caru 50—40 lei, carne de vaca oca 56 par., jemla 56, panea 48—46 par., lana neagra 2 lei, alba 2 lei 20 par., tigae 4 lei, rachiulu spirtu de 30 grade temperatura 14 se vinde la velniti vadra 25 lei pe loco, pretiulu vinului cal. I vadra 5—6 lei 20 par., si alu III 3 si 2 lei 20 parale, pela focsiani.

Cursurile la bursa in 24. Sept. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 91 cr. v.
Augsburg	—	—	121 „ 65 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.